

همراه پادشاه زاده تعیین فرمودند - محمد امین خان را از اصل اقامت
سه هزاری هزار - وار نمودند و خان جهان را فرمودند که تا مراجعت
پادشاه زاده از مهم بیجا پور در اورنگ آباد باشد - بیهمه اسرا وقت
وخصت خلعت و اسب و جیند و عمشیر عقیقت نمودند و معظم خان
را از روز ملازمت تا تاریخ رخصت پنج لک روپیه نقد - سواهی جوهر
و اسب و نعل مرحمت فرمودند چون در دارالخلعت الترویا و طاعون
ظاهر شد و روز بروز شدت او می افزود و در ناب بر آمدن اثر نضه که
امتفصا فرمودند بروایت مختلف مرض نمودند آخر مصلحت بران
قرار یافت که بطریق قصد شکار کلنگ کنار گنگ تشریف برده
چندگاه تفرج گزان و داند دعان و شکار انگان بر سر بردند .

ذکر موالیح سال سی و یکم از جلوس صاحبقران ثانی

مطابق سنه هزار و شصت و هفت هجری

چون آغاز سال سی و یکم مطابق سنه هزار و شصت و هفت

هجری اول ماه جمادی الاولی زینب و زینت یافت و از امرا و
صلحا و شعرا هر یکی فراخور پایه و مراتب قسمت کامروا و فیض یاب
گردیدند و ارباب طرب دامن دامن زر مرغ و سفید ذخیره اندر گشتند -
پنجاه و هفت نعل پیکش قطب شاه با تیغ دیگر از نظر
گذشت سه لک و هشتاد هزار روپیه بقیامت در آمد - پنج کرور دام
در انعام پادشاه زاده دارا شکوه مقرر نمودند جمله از حاجی و لاحق
شصت کرور دام تلخواه گردید - صوبه کابل از تغیر بهادر خان برستم
خان مقرر فرموده اقامت هزار سوار مرحمت نمودند - بعد رسیدن
حکم مهم بیجا پور پادشاه زاده محمد اورنگ زیب تا رسیدن

خان جهان عرف شایسته خان بهر انجام و تهیه مهم پرداخت بعد
 که بعضی امرای کومک پادشاه زاده پیوستند پادشاه زاده با
 سرانجام توپخانه برآمده برای تسخیر قلعه کلدانی و دیگر قلاع توابع
 بیجاپور کمر بسته در اندک مدت بتسخیر در آورد بعد ازان بعزم
 تسخیر بیجاپور متوجه شدند چون از کلیانی عبور نمودند نوجهای
 بیجاپور از هر طرف بدستور قزاقان نمودار شده بعد از زد و خوردی
 که بمیان می آمد فرار می نمودند تا بهای حصار رسیدند جا بجا
 امرای رزم دیده کار طلب برای عقب زدن و مورچال پدر بردن
 مقرر شدند و محصوران باستحکام برج و باره پرداخته بزدن توپ
 و تفنگ و انداختن بان و سنگ و دیگر آلات آتشباری پرداختند و
 هر روز جمعی از هر دو طرف بدم تیغ و سفان می آمدند و مردم
 قلعه برآمده بر مورچال می ریختند آدم و چاره اضائع می ساختند
 و آنچه دران محاصره ازان پادشاه زاده با فرهنگ و امرای با نام
 و فنک، ترددات نمایان بعرضه ظهور آمده بتحریر تفصیل آن فلم
 را راجه داشتن بطول کلام منجر می گردد - حاصل کلام بعد ازان که
 کار بر محصوران تنگ گردید پیغام اظهار عجز و پیام امان به میان
 آوردند و قبول مبلع کرد روپیه بطریق حکمرانه شفع جوائم کرده
 و با کرده خود ساختند - درین ضمن اخبار موحش از عارضه حبس
 بول پادشاه و برهم خوردن نسق حضور و طلب بعضی امرادر
 دارالسلطنت انتشار یافت ناچار کار بصلح انجامید تا آنکه در
 نوشتجات وکیل باثبوت پیوست که امرای همراه پادشاه زاده محمد
 الازک زیب بتجويز دارا شکوه که از سابق هم وای عهد صاحب اختیار

بود و بعد عارضه بدني پادشاه زمام نسق سلطنت به پنجه
 اقتدار او دو آمد طلب حضور گردیدند لهذا بهادل شاه بیجاپور
 بقبول پیشکش مذکور دار و مدار نموده از پای قلعه بیجاپور برخاسته
 متوجه خجسته بنیان از رنگ آباد گردیدند *

دیگر مخفی فماند که فرقه گرز بردار سابق جدا نبود از نوکران
 و دشمنان که در جلد روی رتیز روی شهرت داشتند برای طلب امرای
 سرکش و زمینداران مفسد در حاکمان فرامین تعین می گردیدند مگر
 در عهد جهانگیر پادشاه برای روز شکار سه چهار گرز بردار که گرزهای
 نود هفت پهلو داشتند در رکاب حاضر می بودند از اوائل عهد
 صاحبقران فرقه گرز بردار بنفریق گرز طلا و نقره مقرر گشتند و
 نرسوندند که سوای مردم توران از قوم دیگر داخل گرز بردار ننمایند -
 خربزه مرده که در هندستان اصلا نمی کاشتند در عهد سنه پانزدهم
 جلوس اعلی حضرت ابتداء محمد رضای خوراسانی در فواج
 شاه جهان آباد تخم خربزه کاشت و زمین موافق آمد و از عطای
 خلعت و دیگر عنایات پادشاهی مفتخر گردید *

بر عقلا ظاهر است که اگرچه در ملک گیری استقلال
 به از محمد اکبر پادشاه رونق انزای سلطنت هندوستان در تیموریه
 نبوده اما در بندوبست و نسق مراهم آوردن خزانه و آباد کلای
 ملک و قدر دانی سپاه و رماه لشکر به از شاه جهان پادشاه در عرصه
 هر و معیت هندوستان فرمان فرمای نگردیده سوای خرچ ازم و ملزوم
 سلطنت و آنچه بخرچ عمارات و بنا و مساجد شاه جهان آباد
 و دیگر بلاد و بانعام ایلچیان و مهم قندهار و بلخ که آخر رایتان

رفته در آمده بیدست و چهار کرور روپیه و از جلوس اشرفی موای
طلا و نقره غیر محکوک و ظریف طلائی و نقرئی و جواهر که
تضمینا تا پانزده شانزده کروران نیز می شد مانده بود - و در رعیت
هروری و عدم تعدی حکام تقید تمام داشت *

و آنچه در شاه جهان نامه از تفصیل منصب پادشاه زادهای والا
گهر و امرای عظیم الشان درج است فقره چند بزبان قلم میدهد *

دراشکوه پیاپی چهل هزاری و بیست و پنج هزار موار درآمده
و سه امپه رحیده بود *

پادشاه زاده محمد اورنگ زیب و شجاع هر دو بمنصب
بیدست هزاری پانزده هزار موار سرانرازی داشتند *

و مراد بخش از پایت پانزده هزاری تجارز نهمونه بود *

و پادشاه زاده را تا خدمت نمی نمودند بومیه مقرر
می داشتند بعد که بمهمی مامور می گردیدند بمنصب سرانرازی
می یافتند مگر درازا شکوه که از بسیاری صحبت شاه جهان پادشاه
اورا از خود جدا نمی نمودند بعد از آنکه محمد شجاع بمهم دکن
مامور گردیده تحلیل منصب نمود در عالم همپوشی که کنگ تر
از همه برادران بود وقت کنگ از سر دیوان برخاست لهذا ناچار
بودن آنکه بخدمتی مامور گردد منصب عطا نمودند - و از جمله
امرای بیش منصب زیاده از چهار نفر شاه جهان پادشاه هفت
هزاری نمی نمودند بعد که یکی ازین چهار و بیست حیاه
می نمود دیگزی را بدین منصب سرانرازی میدادند چنانچه
که در ایامی که عارضه حبس بول و شورش سلطنت روداد چهار

نفر که بمنصب هفت هزاری بتفصیل ذیل مرافرازی داشتند
 همه مرحله پیمای سفر آخرت گردیده بودند و هیچ یکت از امرای
 سرب عوض آنها پدایه هفت هزاری نرسیده بود - جمله الملک
 سعد الله خان و علیمران خان سه سالار و سعید خان بهادر و اسلام
 خان - و شش هزاری از شش نفر زیاده نبودند و ستم خان بهادر
 خان جهان و اعظم خان و معظم خان و میر جماء و خسرو خان ولد
 نذر محمد خان و مهاراجه جسونت - و هفده نفر پدایه پنج هزاری
 رسیده بودند شاه نواز خان صفوی و مکرمت خان صفوی و قایم
 خان بهادر و جعفر خان و خلیل الله خان و مهابت خان و اعتقاد خان
 و بهادر خان روهیله و نجابت خان و اله وردی خان و بهرام خان
 ولد نذر محمد خان و میرزا راجه جیستگه و راجه جگت سنگه
 و رانا راجه سنگه و مانوجی بهوسله و راجه بدیتهل داس و راجه
 رام سنگه - و چهار هزاری از چهارده نفر زیاده نبودند و سه هزاری
 و پانصدی یکت نفر بود - و سه هزاری چهل و هفت نفر بودند
 و هزار و پانصدی بیست نفر و هزاری پنجاه و نه نفر بودند که بتجویز
 تفصیل آن نمی پردازد *

درینصورت عقلائی دانش پزوه و سخن شنجان گنج معانی
 نظر بر بندوبست سلطنت سابق در رویه اختلال نسبی پهل
 که تعداد پونا یعنی جوان هفت هزاری و شش هزاری مراتب
 خوبان حضور و محرران بخشیان نظام اطلاع ندارند تا بدیگران
 چه رسد انصاف نمایند که هرگاه نه مجال خالصه مانند و نه پای
 باقی یافته می شود و نه زر در خزانه فراهم می آید بیش منصفان

شاه جهان بادشاه (۷۶۰) سنه ۱۰۶۷

غير مشهور و ريزه منصبداران نا محصور كه از اندازه شمار بيرونند
فائده لب بشكوه بي جاگيري و نيافتن نقدي كشورن معلوم مگر
آنكه پا بدامن صبر پيچيده بنام منصب بي ثمر قانع باشند •
القصة چون ذكر خاتمه و قلع سلطنت فردوس آشياني شاه جهان
پادشاه بتحرير مقدمه آغاز جلوس خلد مكان موقوف است الحال
عنان كميت خامه تيز رفتار را بتدكار سلطنت خلد آرامگاه محمد
لورنگ زيب عالمگير معظوف مي سازد •

تمام شد

حصه اول منتخب اللباب

فهرست حصه اول کتاب منتخب الباب

۱	حمد و نعمت
ایضا	دیباچه
۲	مقدمه در ذکر نسب ملطین تیموریه
۴	ذکر معل خان
۷	ذکر ملکه النقوا و شیوع آفتاب پرمئی در ترکن
۹	ذکر چینگیز خان
۱۳	ذکر امیر تیمور صاحب قران
۱۹	ذکر اولاد تیمور
۲۱	ذکر سلطنت فردوس مکنی محمد بابر پادشاه
۳۵	ذکر وفات مهنکار خانم مادر محمد بابر پادشاه
۳۷	ذکر تولد شاهزاده همایون
۴۵	ذکر لشکرکشی بابر پادشاه بر هندوستان
۴۹	حملة اول و دوم و سوم بر هند
۵۷	حملة چهارم بر هند

۱۳۸	قصه شاهم بیگ و خان زمان
۱۴۲	فتح گوالیار
۱۵۲	فتح مالوه
		فرستادن اکبر بادشاه خانزمان و بهادر خان را بر شیرخان
۱۵۴	پهر عدلی و شکست یافتن شیرخان
۱۵۵	ذکر دستور العمل تودرمل
۱۵۸	مناکحت اکبر بادشاه با دختر راجه بهارمل
۱۶۰	فرار نمودن باز بهادر و بدست آمدن قلعه ماندر
۱۶۱	کشتن لاهم خان خان اعظم گوکده را و پیاپی رسیدن او
۱۶۳	فصل شاه ابوالمعالی
۱۶۵	ذکر تعمیر و ترمیم قلعه و مسجد آگره
۱۶۷	بغاوت عبدالله خان اوزبک در مالوه
		کشتن میرزا سلیمان شاه ابوالمعالی را و در کابل حاکم و
۱۶۷	خطبه کردن او بنام خود
۱۶۹	خبر فساد مالوا و بغاوت میرزایان در اطراف بلاد
۱۷۰	تسخیر قلعه چنور
۱۷۳	تسخیر قلعه رننهجور
۱۷۸	فتح احمد اباد
۱۸۵	بغاوت میرزا محمد حکیم
۱۹۰	تنبیه انغانان روشنائی
۱۹۳	فتح کشمیر
۱۹۵	وفات راجه تودرمل

- ۱۹۹ بغاوت یانگار میرزا در کشمیر
- ۱۹۹ نظیر کشته شدن مظفر خان والی گجرات
- ۱۹۷ فتح آریعه و دیگر بعضی نواح بنگاله
- ایضا نقل قول عبدالقادر بدوانی در حق محمد اکبر بادشاه
- ۲۰۳ رحیدن میرزا رستم صفوی بخدمت اکبر بادشاه
- ایضا رفتن خانخانان و شاهزاده دانیال برای تحسیر دکن
- مراجعت خانخانان از دکن و مقرر شدن یوسف خان
- ۲۱۲ مشهدی و ابوالفضل دران مهم
- ۲۱۳ باز رفتن خانخانان برای نظم دکن و فتح قلعه احمد نگر
- ۲۱۹ ذکر بغاوت نمودن شهزاده سلیم یعنی جهانگیر بن اکبر بادشاه
- ۲۲۳ ذکر کشته شدن ابوالفضل
- ۲۲۸ ذکر وفات مادر اکبر بادشاه
- ۲۳۲ ذکر وفات شاهزاده دانیال
- ایضا ذکر وفات محمد اکبر بادشاه
- ۲۳۷ ذکر تاریخ نظامی و تاریخ فرشته
- ایضا فهرست مناصب اران عهد اکبری
- ۲۳۹ ذکر شیخ سلیم حیکری
- ایضا ذکر شیخ عبدالحق دهلوی
- ۲۴۰ ذکر خواجه باقی بالله
- ایضا ذکر ملا عبدالله سلطان پوری
- ۲۴۱ ذکر عرفی شیرازی
- ایضا ذکر شیخ مبارک ناکوری

- ۲۴۲ ذکر میر فتح الله شیرازی
- ایضا ذکر ملا عراقی مشهدی
- ایضا ذکر قاسم گاهی
- ایضا ذکر سید محمد جامه بانف
- ایضا ذکر میر حیدر معمانی
- ۲۴۳ ذکر متروکات محمد اکبر بادشاه وقت وفات
- ۲۴۴ ذکر سلطنت ابوالمظفر نورالدین محمد جهانگیر بادشاه
- ۲۴۶ ذکر ولادت محمد جهانگیر بادشاه
- ۲۴۷ ذکر کتب که در احوال جهانگیر پادشاه تالیف شده
- ۲۴۹ ذکر بغارت خسرو
- ۲۵۳ ذکر گرفتار شدن خسرو و بمسیاحت رسیدن همراهان وی
- ۲۵۴ بیان رسم دادن خطاب
- تاخست آوردن حسن خان شاملو حاکم هرات بر قندهار و
برخواستنه رفتن او از حکم شاه عباس
- ۲۵۶ ذکر استعمال لفظ صوبه دار برای عمال
- ایضا قصه خان اعظم میرزا عزیز کوکه
- ۲۵۸ تدبیر بیرون کردن خسرو از قید
- ۲۵۹ ذکر کنجدهائی جهانگیر بادشاه پادختر قاسم خان عرب
- ۲۶۰ حکم عنایت نمودن نقاره بامتنصب سه هزار پانصدی
- ۲۶۳ احوال نور جهان بیگم
- ۲۶۸ سکه زدن بنام نور جهان بیگم
- ۲۷۲ ذکر تمنای جهانگیری که به اراکین سلطنت داده شد

- ۲۷۲ ایجاد عطر جهانگیری
- ۲۷۳ ذکر رحیدن سر عثمان خان از بنگاله
- ۲۸۰ ذکر اجازت نواختن نقاره با اعتماد الدوله
- ۲۸۱ ذکر تولد دارا شکوه پسر شاهجهان
- ۲۸۲ ذکر فتح یاقین شهنواز خان بر منبر
- ۲۸۹ ذکر تولد محمد شجاع پسر شاهزاده شاهجهان
- عزل عبد الله خان صوبه دار احمد آبیان بچرم اهانت
- ۲۸۹ اخبار نویسی
- ایضا ویا و طاعون عظیم
- ۲۸۸ عنایت شدن خطاب شاه به شاهزاده خرم یعنی شاهجهان
- ۲۸۹ شکار شدن شیر از دست نورجهان و رانی کلان
- ۲۹۸ وفات شهنواز خان
- ایضا حکم تعمیر مساجد و مرآی پختن و چاه و غیره در هر منزل
- ۳۰۱ نزول بادشاه مع نورجهان بیگم بخیمه معتمد خان
- ایضا بغارت راجه کھتوار و چکلن کھمیر و بیان احوال کھمیریان
- ۳۰۴ باز بغارت کردن منبر حبشی
- ۳۰۸ نقلی عجیب منقول از جهانگیر نامه
- ۳۱۲ نقل باز بگران بنگاله
- ۳۱۳ نقل عشق نقیری بر زن هندوئی
- ۳۱۴ خبر یورش دکنیان بر مالوا و تنبیه ایشان
- خبر مرض اعتماد الدوله پندر نورجهان بیگم و رفتن بادشاه
- ۳۲۵ بیماریات ارو وفات اعتماد الدوله

- ۳۲۷ یورش شاه ایران بر قندهار
- ۳۲۸ مناقشه نورجهان بیگم با شاهجهان و برپا شدن فساد عظیم
- ۳۳۵ بغاوت شاهجهان و فوج کشی او بر جهانگیر بادشاه
- ۳۳۶ احوال قلعهٔ رهناس بنگاله
- ۳۳۷ موانحات دکن
- ۳۵۰ احوال سلطان پرویز که بتعاقب شاهجهان رفته
- ۳۵۸ قید کردن مهابت خان جهانگیر بادشاه را
- ۳۷۷ ذکر تدابیر نورجهان بیگم در امتحان جهانگیر بادشاه
- ۳۸۲ رحلت نمون سلطان پرویز
- ۳۸۳ بقیهٔ احوال مهم دکن
- ۳۸۷ خبر غرق شدن مکرم خان حاکم بنگاله
- ایضا ذکر وفات محمد جهانگیر بادشاه
- ۳۹۰ بر تخت نشستن شهریار در غیبت شاهجهان بخت بیدار
- ۳۹۵ ذکر سلطنت ابوالمظفر شهاب الدین شهان جهان بادشاه
- ۴۰۳ تفصیل حاصل ایران و توران و هندوستان
- ۴۰۶ ذکر فراری شدن و بغی ورزیدن نرسنگه دیو بندیه
- ۴۱۰ فتح و محاصره نمودن قلعهٔ یامیان که بدست ازبکان رفته بود
- ۴۱۱ بغاوت کردن خان جهان لودی
- ۴۲۲ ذکر تذبذب افغانان که رویهٔ سلیمان اختیار کرده بودند
- ۴۲۴ بقیهٔ احوال خانجهان لودی
- ذکر بغاوت افغانان خلوی و مهمندی و داودزئی و لودی
- ۴۲۸ و رهیل و عمیره

- ۴۳۵ ذکر تیره بختی باقی ایام خان جهان لودی
- ۴۴۴ ذکر قحط سال دکن که بحال تم موصوم گردید
- ۴۵۴ ذکر تزییه ایدام نام کافر بد فرجام
- ایضا ذکر تسخیر قلعه سنونده
- ۴۵۹ ذکر واقعه ممتاز محل بیگم
- ۴۶۲ ذکر تعیین افواج برای خرابی ملک بیجاپور و فتوح قلعهجات
- ۴۶۸ فتح بندر هوگلی و جنگ با فرنگیان
- ۴۷۰ تسخیر قلعه کالنا
- ۴۷۳ جنگ نمودن بادشاهزاده محمد اورنگ زیب با نیل
- بغاوت کردن فتح خان پسر عنبر حبشی و فوج کشی نمودن
- ۴۷۵ او بر دولت ایاد دکن
- ۴۸۴ جنگ نمودن مراری پادشاه نوکر عادل خان باخان زمان
- ۵۰۵ ذکر خرابی نجابت خان در قبول مهم سری نگر
- ۵۰۹ ذکر مهم چهار هلکه بندبیله
- ۵۲۳ ذکر سلوک قطب الملک
- ۵۴۱ ذکر گنجدائی شاهزاده اورنگ زیب با دختر شهنواز خان
- ۵۴۴ ذکر تزییه پرتاب سنگه زمیندار شرقی
- ۵۴۶ احوال ولایت بدلانہ
- ایضا احوال ولایت تبت
- ۵۴۷ احوال سید محمد رضی
- ۵۴۸ احوال سید جلال
- ایضا احوال سید محمد

۵۴۸	احوال مراد میر
۵۴۹	احوال ملا شاه بدخشی
ایضا	احوال خواجه خواند
۵۵۰	احوال شیخ نصر
۵۵۱	احوال ملا میر
ایضا	احوال شیخ عبد الحق دهلوی
۵۵۲	آمدن علی مردان خان بهند
۵۵۹	حقیقت ملک آسام
۵۹۷	آمدن علی مردان خان بحضور شاه جهان
۵۷۰	بر آوردن نهر لاهور بتجدید علی مردان خان
۵۷۲	ذکر حادثه سوختن خانه پادشاه زاده محمد شجاع
۵۷۵	بیدان جنگ شاه ایران با سلطان روم
۵۸۳	ذکر وفات یمن الدوله
۵۸۹	ذکر مهم قندهار دیگر بار
		تذقیح ابن اسر که در هندوستان میخ میدی صحیح القصب
۵۹۲	سلطان شده یا نه
۵۹۸	ذکر سوختن پادشاه بیگم
۶۰۵	احوال جواهر خانه شاهی
۶۱۸	وفات نورجهان بیگم
۱۱۹	ذکر مهم بلخ و بدخشان
۶۳۴	احوال نذر محمد خان والی توران
۶۷۱	تفصیل جمع داسی صوابجات هندوستان

- ۶۸۱ احوال قلمگ شاهجهان اباد
۶۸۴ لشکر کشی شاه عباس بذات خود بر قندهار
۷۳۲ ضوابط بندوبست اراضی دکن
۷۵۰ احوال محمد امین متصدی بند سورت و بیاما رسیدن او
۷۵۴ ذکر بنای مسجد جامع شاهجهان اباد
۷۶۰ ذکر خاتمه و قلع سلطنت شاهجهان بادشاه

تمام شد

MEMO.

The Preface to this work including a brief sketch, of the Author's life, and some notice of his History will appear in the end of 2nd part.

BIBLIOTHECA INDICA
*
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED UNDER THE SUPERINTENDENCE OF THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

THE
MUNTAKHAB AL-LUBÁB
OF
KHÁFÍ KHÁN.

EDITED BY
MAULAVÍ KABÍR AL-DÍN AHMAD.

PART I.

PRINTED AT THE COLLEGE PRESS.

CALCUTTA :

1869.